

ARCHITECTUUR

● Joan Melchior van der Meij (Delfshaven 1878-Geulle 1949) wint in 1906 zijn eerste Prix de Rome. Hij trouwt in dat jaar met Sara Herweijer. Het echtpaar maakt studiereizen naar onder meer Duitsland, Denemarken, Italië en Frankrijk.

● De Van der Meijs wonen afwisselend in Amsterdam en Geulle, ze betrekken in 1910 permanent een oude vakboerderij in Geulle.
● Het architectenbureau van Van der Meij gaat in 1937 failliet. Het echtpaar moet de woning verlaten.

Paul Smeets over architect Van der Meij:

„Een keer per jaar stelde het echtpaar Van der Meij hun atelierwoning open voor de kinderen uit Geulle. Mochten ze piano komen spelen.”

Avantgardist uit Geulle

Het wachten is op de biografie over Joan Melchior van der Meij, grondlegger van de Amsterdamse School. Gisteren werd het archief van Van der Meij gepresenteerd in zijn voormalige atelierwoning in Geulle. De biografie kan aan het werk.

door **Caspar Cillekens**

In vrijwel elk boek over de geschiedenis van de Nederlandse architectuur staat wel een foto van het monumentale Scheepvaarthuis in Amsterdam. Een van de meest markante gebouwen van de hoofdstad, opgeleverd in 1928. Maar Joan Melchior van der Meij, de architect, is nog altijd vrijwel onbekend. Een enkeling weet dat Van der Meij ook verantwoordelijk is voor de 'krullen', de ijzeren urinoirs in Amsterdam, maar dat is het dan. Vanaf het moment dat de in Geulle geboren vormgever Paul Smeets hem wees op het archief van Van der Meij, is architectuurhistoricus Michiel Kruidenier geïntrigeerd door de vraag waarom Van der Meij nooit bekend is geworden. Waarom is er wel aan zijn collega Michel de Klerk, die op van der Meijs bureau werkte, wel een dikke pil gewijd terwijl die vooral ontwerpen heeft gemaakt die nooit gerealiseerd zijn?

Het wordt dan ook hoog tijd dat ook Van der Meij de biografie krijgt die hij verdient, zegt Kruidenier in de tuin van de voormalige atelierwoning van de architect - en diens vrouw Sara Herweijer - aan de Snijdersberg in Geulle. Kruidenier maakt met Paul Smeets en advocate Liesbeth Brams deel uit van een werkgroep die al jaren ijvert voor een herwaardering van

Het echtpaar Van der Meij voor de atelierwoning in Geulle.

foto archief Paul Smeets

Joan Melchior van der Meij, inmiddels algemeen beschouwd als een van de grondleggers van de spraakmakende Amsterdamse School, die de nadruk legde op het gebruik van baksteen en expressieve vormgeving van de gevels. De uit Geulle afkomstige grafisch vormgever Smeets stuitte als student in de jaren tachtig op Van der Meij. Dat Van der Meij menig ontwerp in Geulle bedacht, fascineer-

de hem. Samen met Liesbeth Brams, de huidige bewoonster van de voormalige atelierwoning, en Kruidenier heeft hij een traject uitgezet om Van der Meij opgenomen te krijgen in de canon van de Nederlandse architectuur. Ze zijn halfweg. De documentaire die de AVRO in 2007 over Van der Meij uitzond, wordt 12 juli herhaald. Er is een website (www.architectvandermeij.nl) en gisteren

werd de inventaris van het archief van Van der Meij gepresenteerd in Geulle. Het wachten is nu op de bekroning: de monografie over Van der Meij. Misschien, zo oppert deze of gene in de tuin van de atelierwoning, wil de eigenaar van de hotelketen, waarvan het Scheepvaarthuis tegenwoordig deel uitmaakt, wel als financieer optreden. Zo'n boek is wel degelijk op zijn plaats. Want Van der Meij heeft

meer dan alleen het Scheepvaarthuis nagelaten. Zo was hij een van de oprichters van de NV Bouwmaatschappij De Lairesse in Amsterdam. En hij is bovenal met zijn opvatting over omgevingsbewustzijn en zijn aandacht voor eenheid tussen binnen en buiten de (milieubewuste) avant-gardist geweest die - misschien nu pas - de erkenning krijgt die hem toekomt. In de tuin van de atelierwoning

staan twee in elkaar verstrengelde bomen. Ooit geplant door Joan Melchior van der Meij. Symbool voor de liefde tussen hem en zijn vrouw Sara. Joan en Sara hebben ook veel betekend voor de gemeenschap in Geulle. Sara, van opleiding verpleegster, zette er het Groene Kruiswerk op. En een keer per jaar was er open huis bij de Van der Meijs. Mochten de kinderen piano komen spelen.